

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 2.80, izven Avstrije f. 1.40; za tri mesece . . . 2.80 . . . 4.40; za pol leta . . . 5.00 . . . 6.00; za vso leto . . . 10.00 . . . 12.00. Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinstvi je moč!

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravitelstvo ulica Molino piccolo št. 3. II. nadst. Odprto reklamacije so proste poštnine.

Zveza proti Slovanom.

Graška „Tagespost“ je glasilo nemških liberalcev, pripada torej „zmerni“ struji. Zato pa je tem značilnej, da ravno ta list v novejšem času posebno divja proti Slovanom, a se zajedno toplo poteza za Italijane na Primorskem, na Reki in v Dalmaciji. V mnogih člankih se je trudil ta list, da dokaže na kako krivi poti so „prijatelji Slovanov na Dunaju“, ker nečesto dopustiti, da postanejo Slovani plen Italijanom. Graški list meni, da požrešnega panslavizma ni moči nikdar nasiti, med tem ko bi dobre Italijane lahko pridobili gospodarskimi koncesijami. Tako nekaka je vodilna misel večim člankom, ki jih je donajala „Tagespost“ te dni o tem predmetu. Kot glavni vzrok svojemu vedenju navaja ta list, da je v narodnem interesu nemštva, da slovanstvo ne postane dedič Benetk na vztočni obali Adrije, ampak da se tu podpira in jači italijanski živelj. Ta smér ni posebna last graškega lista, v katerem nastopa sedaj le nekoliko ostreje in odkriteje, ampak je skupna last vseh nemškoliberalnih listov, koji se, kadar-koli je govora o nasprotstvu med Italijani in Slovani, vsikdar postavljajo na stran Italijanov, četudi je krivica poslednjih še tako očita. Tako postopanje nemškega liberalnega časopisja je obžalovati pred vsem radi interesov ukupne države, potem pa vzbuja tudi dvombo, da-li je nemške liberalce res prištevatv zmernim strankam, kakor bi hoteli oni, marveč da jih moramo z ozirom na dejstvo, da stavljajo državno korist za svoja narodna stremjenja, prištevati razdirajočim življenju, katerih nevarnost treba pobijati v prospah državne ukupnosti.

To postopanje nemškoliberalnih glasil usiljuje Slovanom prepričanje, da nimajo v nemških liberalcih le narodnega in političnega nasprotnika, ampak pravega sovražnika. Tako moramo misliti tem bolj, ker se Nemci ne omejujejo na to, da bi le nemčili Slovane, kjer in kolikor le morejo, ampak hote tudi, da se Slovani izroče na milost in nemilost tudi drugim narodnim nasprotnikom. In komu na korist? Italijanstvu, o kojem ne bi hoteli trditi, da je posebno vneto za avstrijsko državo. Kajti znano je, kaj namerujejo poznani kolovodje Italijanov z naglašanjem svoje narodnosti na Primorskem, v Dalmaciji itd. V to ne treba nikakih ovadeb, da bi stvar pojasnili; saj tega nikdo ne taji. Tem pokrajnam treba ohraniti italijanski značaj, dokler — tako računajo znani prijatelji nemških liberalcev — jih ne potegne na-se mati Italija. To nam je vnovič dokazal trak na vencu, ki so ga položili na nagrobni spomenik Viktorja Emanuela, z napisom: „Kralju, za katerim tugujeta Trst in Istra“.

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

„Ženi! Tako kmalo je pozabil na pokojno? Saj mu je še nositi žalno obleko!“
„Kdo pak gleda sedaj na to! Še se ni vlegla prst na rakvi ranjce in mladi vdovec se že ogleduje po dekletih. Sevé, Zemeckemu se ni bilo treba dolgo ogledovati; saj v Kamenico ni daleč — —“.

„Iz Kamenice je toraj njegova nevesta?“

„Nu, mar Klarica iz farovža ni zala?“

„Klarica — —? To vendar ni mogoče!“

„Mogoče? Meni boste vsaj verjeli, ako vam povem, da je svatba že gotova stvar. V nedeljo bil je prvi oklic!“

„Tako sem poizvedel na poti iz Libohovice od vaškega starčka, ki sem ga došel na poti k Toužetinu.“

„A kaj pak Ciril? Saj je bilo že gotovo, da se vzameta Ciril in Klarica?“

S tem, da Nemci povspešujejo stremjenja te vrste Italijanov in se izjavljajo njih zavezniki, razkrili so ono zadnjo misel, koje potajujejo sicer toli trdovratno: da jim ni mnogo do tega, da se država Habsburgov ohrani v svoji ukupnosti. O tem pričajo pač dejstva in tudi Nemci sami so dobro poučeni o tem, da vsa stremjenja Slovanov po združenju ne segajo preko mej te države. Kjerkoli se med Slovani pokaže vladar ali koji člen vladarske hiše, povsodi ga obsipljajo z najprisrčnejšimi pojavi udanosti in simpatij in povsodi prodira misel: mi ostanemo zvesti zastavi vladarske hiše! Med Slovani še ni bilo Oberdanka. Če se torej nemški liberalci postavljajo proti Slovanom, ako zahtevajo, da je Italijanom vse dovoliti, (vsled česar mora rasti tudi moč onih, ki bi se hoteli odtrgati od te države) — kakó je mogoče spraviti tako postopanje v soglasje z zadržim, da sta njim, nemškim liberalcem, vedno pred očmi korist in nedotakljivost celokupnosti države? Danes Italija tudi po narodnem pravu nima še nobene pravice do Istre, Dalmacije itd., ker je večina prebivalstva slovenska. Ako bi pa pustili svobodno roko izvestnim Italijanom, kakor tako zahteva nemškoliberalno časopisje, potem pa bi utegnili priti dan, ko bi bila poznana poželjenja opravljena vsaj po narodnem pravu. Poglejmo le v Trst, kjer so bili še pred četrstoletnjem jednako močni po številu Italijani in Slovani, dočim je danes slovensko prebivalstvo skraćeno le na jeden odlomek. V isti meri pa, kakor se je pomnožilo število Italianov, v isti meri se je pomnožilo tudi število neodrešenecv. To so dejstva, kojih ne more utajiti niti najdrznejše čelo. (Konec prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 10. oktobra 1895.

Razpuščenje državnega zbora? Dunajska „Reichspost“ je izvedela, kakor pravi, od dobro poučene strani, da se je minister-ski predsednik grof Badeni že odpovedal nadi, da bi mogel najti potrebne večine v sedanjem državnem zboru, z bok česar je jel misliti na razpuščenje državnega zbora. Podrejena okrajna glavarstva vseh pokrajin so že dobila nalog, naj prično s pripravami za nove volitve. Dnevi sedanje poslanske zbornice so menda šteti.

O položaju. V nekem dunajskem pismu pripoveduje „Kreuzzeitung“:

Povodom, ko se snide državni zbor, utegnejo se izvršiti velike izpremembe v klubu konservativcev. Grof Hohenwart, ki je načeloval temu klubu od leta 1879., položi baje svoj mandat in bode pozvan v gosposko

„Ciril! Ravno danes v jutro sem ga spremlil do Libohovice; ne veste-li, da je danes tam novačanje?“

„Da, to vem.“

„Bili ste morda tudi pod mero?“

„Ne, brata sem obiskal.“

„Steli opazili te razburjene junake v oknih palače?“

„Vsi so potrjeni.“

„In Ciril med njimi — od Toužetinskih mladeničev potrdili so edinega Cirila. Ubogi mladenič! Preveč sem že star, da bi se zamogel nadejati njegovega povrata iz vojske. Bog mili vé, kam ga še odpeljejo!“

„Ali ste morda njegov oče?“

„Ne, ded sem mu. Nima nikogar razun mene in jaz nikogar razun njega. Tako bova oba zapuščena. Jaz sem mu vedno rekal, da postane vojak; teló kakor sveča, močan kakor hrast in vzraščeen kakor jelka. Tudi to sem mu naprej napovedoval, kako žalostno se konča njegova ljubezen... Ko sem mu rekel,

zbornico. S tem bi definitivno odstopil s pozorišča, kjer je igral toli važno ulogo v poslednjih letih. Načelnikom kluba konservativcev je določen tirolski poslanec baron Dipauli, ki je gotovo najbistriša glava v klubu. Dipauli je dober govornik in prek in prek kos svojim liberalnim nasprotnikom. Njegovo postopanje v vprašanih preosnovi mu je pridobilo mnogo simpatij tudi med krščanskimi socialisti. Govoré celo, da Dipauli prevzame vodstvo kluba na izrecno željo krome. Baron Dipauli je bil večkrat pozvan k cesarju že med zadnjo ministersko in parlamentarno krizo.

V koliko ta izvajanja berlinskega lista odgovarjajo resnici, o tem si ne upamo izreči svoje sodbe. Neverojetno pa ni, kar nam tu pripoveduje berlinski list. To pa že rečemo, da bi korak od Hohenwarta do Dipaulija značil le korak na bolje. Dipauli se je res pokazal moža, ko je prečrtal nakane liberalcev, ki so hoteli na zvijačen način vskratiti volilno pravo malim davkoplačevalcem. On je bil prvi, ki je zapazil nevarnost. Zato so ga pa nemško-liberalni listi obsipali z intrigantom in drugimi sličnimi naslovi.

Židovski vpliv na socialno demokracijo je vsakemu razsodnemu človeku javna tajnost. Kakor pripoznavamo brez ovinkov, da je mnogo krivice za delavski stan v sedanjem socialnem redu v človeški družbi, kakor pripoznavamo brez ovinkov, da ni pravega razmerja med delom in kapitalom, in kakor pripoznavamo slednjič nujno potrebo, da se red človeške družbe potom pametne zakonodaje postavi na drugo pravičnijo podlagu — tako, da ne bode imel le denar svojo vrednost, ampak tudi pošteno delo — istotako je utrjeno naše prepričanje, da je sedanja socialna demokracija popolnoma zgrešila pravo pot, ker se je udala vodstvu nasprotnikov delavskih koristi.

Ko je namreč videl mednarodni židovski kapital, da nikakor ne more več prepričati nevarnega mu gibanja socialne demokracije — koje gibanje narašča ogromno zlasti v Nemčiji — polastilo se je prefrigano židovstvo tega gibanja, postavivši istemu na čelo — svoje ljudi. Morda zbok boljšega spoznanja, morda iz naklonjenosti do nižih slojev? Mednarodni kapital je vsikdar dobro računat; tako tudi glede na socialnodemokratsko gibanje. Misli si je: ako že ne morem udušiti tega gibanja, pa je navedem v tako strujo, da mi ne bode nevarna. Tako se je tudi zgodilo res — na škodo prizadevanju delavskega stanu za spremembo socialnih odnosajev. Vpliv židovskega kapitala je dosegel, da socialna demokracija ne išče korenike sedanjemu zlu tam, kjer je — v krivičnem razmerju med kapitalom in delom —, ampak vcepili so iste menenje, da mora

naj bi ne gojil v srci to trnje nezadovoljnosti, katero sevó le iz početka izgleda kakor rožni popek ljubezni, ko sem mu rekel, da Klarica ga le dotlej bo imela rada, dokler se ne ogleda po drugih, ki imajo mehkeje roke in slajše obljube kakor on, se mi je le smijal“.

„Ne sodite tako ostro Klarice, dedec!“ je odgovarjal. „Ona si tega ne zasluži. Nihče drugi; le ljubček zamore soditi srcé svojega dekleta. Vém, da bođe moja in ako bi imel takó gotovo kraljestvo nebeško, kakor njeno roko, pa bi me danes morali deti med svetnike v pratiko. Sreča, ded, da vas Klarica ne sliši, — jokala bi od žalosti. V ostalem je Marjeta in častitljivi gospod nikamor ne pustita, da bi se zamogla ozirati po drugih, in ako bi Klarica storila kaj napačnega, sta pa mati in stric oba razumna; ne dovolila bi ji tega, ter jo opomnila na njeno dolžnost proti meni. A če bom le vzet — no! Ko mi je ohranila Klarica svoje prijateljstvo od

iskati svojega odrešenja le v zaničevanju — cerkvene avtoritete. Še le potem — tako begajo brezvestni in spekulativni zapeljivci — bode delavec srečen, ko ne bode veroval ni v Boga ni v hudiča, ko se iznebi zadnjega sledu etičnega in idealnega čutstvovanja. Mednarodni kapitalizem je ravno s tem dosegel fenomenalnih vspehov, da je ves ostali svet zavel v strogo materijalistično gibanje in isto pot je nastopil tudi gledé na delavstvo.

Gorjé delavcem in gorjé vsej človeški družbi, ako jim ne pride spoznanje o pravem času.

Tem našim premišljevanjem je povod vest o shodu socialistov, ki zboruje v Vratislavi na Nemškem. Kakor imajo socialno demokracijo dunajsko v svojih rokah razni drji. Adlerji, drji, Ellenbog ni in drugi taki „delavci“, tako so tudi v Vratislavi izvolili predsednikom shoda socialistov nekega Singerja — Žida in milijonarja v Berlinu. Ta dogodek nam pripoveduje — cele knjige o potih, po katerih hodi sedaj socialna demokracija. Delavci, odprite oči!

Italija v Afriki. Iz Afrike še vedno ni nikakih avtentičnih vesti; — pod to grozno negotovostjo vstrepeče vsa Italija. Ne ve se pa, ali le „junak“ Baratieri tako trdovratno molči, ali pa — in to je verjetneje — da italijanska vlada noče z resnico na dan, ker poročila niso ugodna. Razburjenje je tem hujše, ker se širijo govornice, da je že prišlo do spopada med Italijani in njih domačimi nasprotniki. Le na jedno stran ne dopuščajo rimska poročila nikake dvombe: da ras (glavar) Mangaijá dobiva vedno novih močij.

Slika iz Italije. Rimski dopisnik peterburških „Novosti“ se je nedavno pogovarjal z italijanskim senatorjem Bonghijem. Priznanja tega velikega patrijota italijanskega so jako značilna za sedanje odnosaje v Italiji. Med drugim je rekel Bonghi: „Število šol smo sicer pomnožili. V letu 1881 smo imeli blizo 40.000 šol, sedaj jih imamo 50.000, ali npravstveno stanje ljudstva se ni zboljšalo. Število prestopkov proti npravstvenosti v letu 1881 ni bilo nad 2000, v l. 1893 jih je bilo nad 3000. Število perijodiških časnikov je sicer naraslo, toda naši listi posnemajo francozke le v slabem: v hitanju za škandali in za dobičkom; ničesar pa ne store, da bi zadobili dostojen politički značaj. Zanimivih knjig niti ne tiskajo sedaj pri nas. V zadnjih 20 letih nismo imeli nijednega znamenitega romanopisca. Državni izdatki so se povišali v teku desetih let do pol milijarde. Primanjkljaj 40 milijonov se je povišal na 90 milijonov. Vojska in mornarica nas uničuje. Izdatki za vojne namene se morajo zmanjšati na vsaki način in

šolskih let, se tudi te tri leta ne bojim za-njo.“

Tako je govoril Ciril. — Hm, častitljivi gospod jo baje nikomur ne pusti. Toda prišlo je drugače.

Komaj je bila Zemecka pod zemljo, iskal je kmet zveste oskrbovalke svoji mali siroti. Ciril se je takoj ponudil, da pripelje župnikovo sestro Marjeto. Ta je bila sevó že prestara, da bi mogla točno nadzorovati otroka; toda, kjer njena slaba roka ne bi zadostovala, prihajala bi Klarica, da pomore materi. Tako se je zgodilo. Tudi v kuhinji je našla Klarica opravka in Ciril bil je ves srečen, ko je prišel s polja o poludne, ter mu je Klarica smehljajočim licem predložila obed. Niti Peruškemu grofu ni teknil obed takó kakor njemu. Samo zato, ker ga je pripravila Klarica. V večer pak jo je spremljal Ciril v Kamenico, kajti po noči so že zado-stovale pri zibeljki otroka Marjetine roke.

(Dalje prih.)

vso pozornost treba obrniti zboljšanju gospodarskih odnosov. To je za nas vprašanje obstanka. Vzemite k temu še našo kolonialno politiko. Naše položaje v Afriki je najslabše. (Dobro jo je pogodil Bonghi, kakor pričajo tajnostna poročila, prihajajoča iz Afrike. Ur.) Drugi narodi imajo posla z divjimi plemeni, katerih ni težko premagati. Naš sosed pa so Abisinci, torej organizovana država z vojaškimi tradicijami. — O rusko-francozki zvezi je rekel Bonghi: „Ta zveza je dobrota za Evropo. Le to zvezo je zahvaliti, da imamo mir v Evropi. Ta zveza znači „ravnovesje strahu“; in dekler bode trajal ta strah pred vojno, tako dolgo bode prilika Evropi premišljati o politiki večnega miru. Seveda je ta šola jako draga za narode, toda vojna bi stala še več, zlasti ker jedna vojna izživlja drugo.“

Vedno lepše stvari prihajajo na dan. V Genovi izhajajoči list „Caffaro“ trdi, kakor pravi, iz avtentičnega vira, da je Crispi povodom XX. septembra vsprejel tudi — tržaške strelce. Rekel da je: „Jaz nisem utrdil zveze z Avstrijo; niti podpisala bi se ne bila, da sem bil jaz takrat na krmilu. Naj se trdi o nasprotnem kolikor hoče, vendar so naši odnosi do Avstrije isti, kakor so bili v letu 1866., od takrat se ni premenilo ničesar. Povejte svojim someščanom, da moje srce bije zanje in da jih Italija ne pozabi nikoli!“

Tako govori torej prvi minister Italije — in camera caritatis! Česa imamo po takem pričakovati od neoficijelne Italije?!

Ta vest je seveda močno razburila našega „Mattino“, češ, da „Caffaro“ je iredentovsk list, ki se poslužuje tacih lažij, da vzdržuje iredentistiški duh po Italiji. Ali drago, ko isto poročila tudi zaresni vatikanski list „La Voce della verità“!

Različne vesti.

Volarič in slovensko učiteljstvo. Z Goriškega nam pišejo: Gospod urednik! Vašega poročevalca o Volaričevem pogrebu opazke, da se je kraško učiteljstvo pokazalo v neki čudni luči ker se je odlikovalo z nenavzočnostjo in ker je ostal predlog pri nekem zborovanju učiteljev Sežanskega okraja o podpori pokojnikovim sirotam na cedilu, da se namreč ni ničesa nabralo, tolmačijo se kaj različno.

Nekoji menijo, da je učiteljstvo večinoma v toli slabem gmotnem položaju, da pri najboljši volji ničesa darovati ne more. Drugi pa slutijo, da je neka zavist na poti, da se tako postopa. Tretji pa trdijo, da je stanovska zavest — imenovana tudi kolegijalnost — še v povojih pri veliki večini učiteljstva.

Dovolite mi, da navedem vsaj nekoliko tega, kar se navaja kot razlog posameznim trditvam ali menenjam.

Prvo menenje, da učiteljstvo radi slabega materialnega stanja si ne more česa odtrgovati ter darovati bodisi v še tako blage namene, je kolikor toliko resnično. Velika večina na Goriškem ima tako pičle plače, da jih v Avstriji ni take dobiti. Škandalozno je, kar je prinesla „Soča“ pred nekaj tedni, namreč: da hči nekoga učitelja, službečega že 23 let na Goriškem, ima prvo službeno leto v tržaški okolici večjo plačo kot povsem osiaveli oče na Goriškem! Pri tacih žalostnih gmotnih razmerah ni pač nič posebnega, ako so omenjeni kraški učitelji imeli dobro voljo pomagati, a v žepu je bila tema, iz katere ni bilo dobiti daru za sirote pokojnega skladatelja in učitelja. Tem razlogom je težko prigovarjati z resnimi protirazlogi; a kjer se z resnimi razlogi ne da česa doseči, seže se rado po ironičnih ali sl'čnih. Tako se je zgodilo tudi v naši družbi, da nekateri niso hoteli pritrčiti navedenim razlogom, temveč so omenjali znane zaupnice učiteljskega društva Sežanskega deželni poslancem — (udi laškim se je zaupnica prijavila potom hektografovane okrožnice). Trdi se namreč, da je kraško učiteljstvo s tem hotelo reči, da nobena hitra reč ni prida, tedaj tudi zboljšanje učiteljskih plač naj le počasi napreduje, saj učiteljstvu ni taka sila, da bi se zboljšanje ravno lani ali predlanskem doseči moralo, ampak da se lahko počaka še nekaj let...

Gospod urednik! Pri tej priliki omenil je nekdo v naši družbi, da ni nič tako čud-

nega, ako je na Krasu zmagal dr. Abram, saj je kraško učiteljstvo pred nekolikimi meseci poprej votiralo omenjeno zaupnico.

Druge slutnje, da bi utegnulo biti tudi kaj zavisti na poti, da se ni nabralo kaj darov za sirote Volaričeve, se ne da tako lahko dokazati, kajti zavist tiči skrita globoko kje v kakem kotiču pokvarjenega srca ter se le redko pokažejo na svitlo taka znamenja, po katerih bi se zamoglo z gotovostjo reči in trditi, da v tem sreči tiči grda zavist. Vendar ne mislite, gospod urednik, da ni nikdo poskusil utemeljiti svoje slutnje. Nekdo je pripovedoval, kako mu je nekaj britko tožil pokojni skladatelj Volarič, da ga učiteljstvo noče podpirati. Služboval je Volarič takrat še v okraju goriške okolice ter bil ud učiteljskega društva. Ker ni mogel dobiti založnika svojim muzikalijam, a sam ni imel groša v žepu, obrnil se je bil na goriško učiteljsko društvo s ponižno prošnjo, da bi mu isto pomagalo založiti razne muzikalije. Se solzami v očeh da je pripovedoval Volarič o vspehu svoje prošnje, katera se ni uslišala. Društvo se je izgovarjalo, da nima gotovine; predlog pa, da naj bi nekateri imovitihi učitelji v okraju (in tacih je nekaj) založili Volaričeva dela, sprejeli so dotičniki — — se zlobnim smehljanjem...

Ako je to res, reči moram zopet, da to ni bilo lepo.

Tretja trditev, da je stanovska zavest — kolegijalnost — še v povojih pri večini slovenskega učiteljstva je pač več kot dovoljno podprta s prejšnjim slučajem. Ali morda ne?!

Ako bi hoteli navajati posamične slučaje, kako si razlaga marsikdo učiteljsko kolegijalnost, zašel bi predaleč in dopis bi bil preobširen, kar pa Vam, gospod urednik, menda ne ugaja posebno, zato za danes — pika.

Še potres v Ljubljani in v Trstu. Iz Ljubljane došla je sinoč ta-le brzjavka: Po noči ob 12. uri 7 min. slišati je bilo podzemsko šumenje, potem se je pojavil slab sunek, za katerem se je zemlja rahlo tresla prilično dve sekundi. Te rahle vibracije ponavljale so se ob 1. uri po polnoči in ob 6. uri zjutraj. Veči del prebivalstva tega potresa niti občutil ni. — Razne osebe trdijo, da je bil tudi v Trstu takoj po polnoči lahak potres, trajajoči par sekund. Nam o tem tržaškem potresu ni znano ničesar, kajti ob tej uri je glavni urednik našega lista sanjal o novem ministerstvu, in premišljeval o „premišljevanju“, ostalo uredniško osebje pa je smrdeč ležalo vsak na svojem domu pod oedejo.

Napredek madjarske kulture. „Obzor“ piše: Kakor javljajo iz Budimpešte, zaprosil je poslanec Pazmandy ministra za notranje stvari, da bi isti dovolil neki španjski družbi, koja je tudi na pariški razstavi prirejela borbe z biki, da bi smela tudi na milenijski razstavi v Budimpešti prirejati take igre. Dvakrat na teden naj bi bile take igre. Madjari niti ne računajo slabo, ako hočejo imeti takih sredstev za vabo. Oni tudi res trebajo tega, kajti ob milenijski razstavi ostanejo hladni vsi Nemađjari. Boji z biki pristujejo prav dobro madjarskemu globu in današnji kulturi madjarski.

Kulturna slika iz Ogerske. V Miskoleczu so zaprli policijskega stražmeštra Štefana Kalnickega in njegovo ženo, ker sta pred tremi leti umorila in oropala gostilničarja Petra Szinija in njega pohčerjenico. To zločinstvo je vzbudilo takrat velikansko senzacijo — ali o zločincih ni bilo sledu. — Sedaj je Kalniczky priznal storjeno zločinstvo, žena njegova pa tajni še vedno.

Zopet samomor. Včeraj dopoludne zadržala si je s karbolno kislino 19letna likarica Ivana Betterzoli, hči urarja, stanujočega v hiši št. 1. na trgu piazza piccola. Dasi je prihiteel zdravnik z zdravniške postaje, vendar ni mogel več pomoči: dekletko je umrlo po kratkem trpljenju. Nesrečno spravila je nesrečna ljubezen v smrt.

Krvav pretep. Včeraj zjutraj pristopil je 34letni težak Ivan Urban v novem pristanišču k 50letnemu težaku Ivanu Zajcu, stanujočemu v ulici della Guardia hšt. 5 ter ga vprašal, da-li je zanj kaj dela v novem pristanišču. Ker je Zajc odgovoril na to vprašanje, da je delavec dovolj, opsoval je Urban težaka Zajca. Oba sta se sprijela, a h kratki se je Zajc zgrudil okrvavljen na tla, Urban pa je pobegnil. Prisotni delavci priskočili so ranjenemu v pomoč in pozvali zdravnika z zdravniške postaje. Le-ta je

konstatoval, da je Zajc vdobil 4 rane in sicer tri v ramo, četrta pa mu je prodrla pljuča. Malo je torej nadeje, da Zajc ozdravi. Težko ranjenega prepeljali so v bolnišnico ranilca pa zasleduje redarstvo.

Socijalistiško gospodarstvo. Avstralsko provinco Viktorija upravljajo socijalisti tako izborno, da stoji ista — pred bankrotom. Socijalisti delajo dolgove in nakladajo vedno večja bremena, tako, da so obrtniki prišli na beraško palico. Na tisoče ljudi zapuša svojo domovino in iščejo kruha drugod. Tak je socijalizem v praksi!

O jako zanimivem slučaju, kako je neka žena zgubila spomin, poročajo iz Londona. Dotična žena je sedela na obali morja. Kar hkratu je čutila, kako jej je nekaj počilo v glavi — in v isti hip je izgubila spomin. Ni znala povedati, kako je ime njenemu možu, da-li je oženjena ali samica, niti kje stanuje, sploh njčesar ni vedela povedati iz svojega prejšnjega življenja. Tako je ostala potem vso noč. Stara je po priliki 56 let.

Blazen hudodelec. V Milni je dne 1. t. m. 30letni delavec Deković nenadoma zblaznel. Pograbil je svoje novorojeno dete in je vrgel raz okno svojega v II. nadstropju nahajajočega se stanovanja na ulico. Potem je pograbil sekuro, udaril žnjo svojo 23letno ženo parkrat po glavi in vrgel še ženo raz okno. Veliko truda je stalo, dokler so blaznenca ukrotili in ga zaprli. Branil se je na vso moč in v nastavšem ruvanju bilo je par oseb ranjenih. Uboga žena je umrla po nekolikih urah, dete pa je sicer še živo, toda malo je nadeje, da okreva.

Nesreča na železnici v Belgiji. Predsinočnem ob 9. uri trčila je na železniški progi Ottignies - Namur blizo male postaje Mousty z vso silo dirjajoča lokomotiva ob nasproti prišedši osebni vlak. Sunek je bil strašen. Oba stroja sta se razbila, strojevodjo posamične lokomotive je ubilo, kurilca ranilo na nogah in na glavi, strojevodjo osebnega vlaka je tako strlo, da menda ne ozdravi več, kurilcu na stroju osebnega vlaka je strlo desno nogo. Prvi trije vagoni osebnega vlaka nakopičeli so se jeden na drugega ter pomečkali popotnike tako, da so bili med lesovjem le razkosani kosi mesa in hravega drobja. Pri tej nesreči bilo jih je ubitih 18 oseb, hudo ranjenih pa okolo 100. Strašen je bil prizor, ki se je pokazal v pomoč prihitelšim ljudem. Jeden izmed popotnikov, ki je ostal nepoškodovan, zblaznel je pod utisom strašne nesreče. Morali so ga zvezati. — Bruseljski listi javljajo ogorčeni, da so prihiteli na kraj nesreče sicer razni uradniki, toda ministra ni bilo blizo nobenega, da-si Bruselj ni oddaljen od tam.

Na obalah Angleške bili so te dni strašni viharji. Mnogo ladij se je potopilo in mnogo ljudij se je pogubilo.

Kolesarjev je na Dunaju sedaj 10.000; mnogim je to seveda le sport, mnogi pa goje kolesarstvo iz praktičnih namenov. Kako se je na Dunaju množilo število biciklistov, kažejo nastopne številke: leta 1892. so izdale oblasti 1465 dovoljenj za vožnjo, leta 1894 5000, a letos 10000. Biciklistskih društev je na Dunaju 140 in nič manj trgovcev z bicikli.

Sodnijsko. Dne 4. avgusta t. l. popoldne so se trije tatovi vtihotapili v stanovanje finančnega uradnika Caropresija v Žavljah. Tatovi so že lepó pripravili velik omot perila, obleke itd. vredne okolo 120 gl. in že so hoteli oditi s svojim plenom, ko se je vrnila gospa Caropresi in zagledala tatove. Pričela je kričati na vse grlo; tatovi so pobegli, a trije finančni stražniki so jo udri za njimi in jih prijeli. Predvčerašnjem stali se zasačeni tatovi pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Ti trije so policiji dobro znani malopridneži: 23letni Fran Apostoli, 25l. Benedikt Jurca in 26letni Josip Slataper, vsi trije duinarji. Prva dva sta priznala brez ovinkov svojo krivnjo, Slataper pa je bil toli drzen, da je hotel tajiti. Toda svdoki in soobtožena tatova ovrgli so Slataperjeve izgovore ter je sodišče spoznalo vse tri krive hudodelstva poskušene tatvine. Obsodilo je vsakega na 14mesečno ječo in dovolilo, da pridejo vsi trije po prestani kazni pod posebno policijsko nadzorstvo. — 21letni postrešek in krošnjar Julij Cavenago iz Vidma na Laškem dobil je včeraj pred tukajšnjim sodiščem zaradi hudodelstva poneverjenja 6 mesecev težke ječe. Cavenago je poneveril svojemu gospodarju Bassanu v Vidmu

blaga, vrednega par sto lir, potrošil denar in prišel v Trst, kjer je še hotel prodati Bassanov voz in konja.

Policijsko. 40letno kmetico Antonijo Grdovič iz Podgrada so zaprli, ker je prinesla zlatarju Simrišiču v ulici S. Antonio zlat križek na prodaj, katerega je bila nekoliko poprej na trgu Ponterosso izgubila gospa Marija T. Gospa T. je bila po naključju v zlatarjevi prodajalnici, ko je prinesla kmetica najdeni križec, trdivša, da je njen. — Organi komisarjati v ulici Scussa so potekli po noči na včeraj 13 pouličnih križčev in jih deli pod ključ. — Javni postrešek Fran Zimmer je poneveril omot obleke, katerega mu je izročil g. Edvard Jeklin, da ponese omot v ulico Ss. Martiri hšt. 14. Zimmer pa je to obleko zastavil v žganjeriji v ulici Acquedotto hšt. 8. Nadzornik stražarjev g. Suhodolnik je povrnil obleko Jeklinu ter zasleduje Zimmerja. — Težaka Mihajla Čotarja iz Katinare so zaprli, ker je na Katinari brez vzroka žalil finančnega stražnika Nucića in se upiral z vso silo stražnikom, ki so ga hoteli prijeti.

Ubegel prisiljenec Iz Ljubljanske prisilne delavnice je ubegel prisiljenec Fran Marzan iz Pulja, kovač, 35 let star.

Loterijske številke, izžrebane 9. t. m.:
Brno 13, 87, 14, 20, 46.

Najnovejše vesti.

Dunaj 10. „Polit. Corresp.“ javlja iz Carjegrada: Spomenico, ki so jo izročili odposlanci inozemskih držav turški vladi, naglašajo posebno, da so razni oboroženi sofi (dijaki) in kurdi o poslednjih izgredih ropali in ubijali ljudi. Spomenica priporoča kot jedino sredstvo v pomirjenje razburjenosti, da se takoj izpusté vse one osebe, ki so zaprte po nekrivem.

Dunajska borza 10. oktobra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.75	100.80
„ „ „ v srebru	101.05	101.05
Avstrijska renta v slatu	99.85	121.85
„ „ „ v kronah	101.20	101.20
Kreditno akcije	408.75	408.40
London 10 let	120.25	120.85
Napoloni	9.54	9.54 1/2
20 mark	11.77	11.77
100 italj. lir	45.25	45.25

ODVETNIK

Dr. Mihael Pruden

Je otvoril svojo pisarno v Trstu
Via S. Nicolò št. 5 II. nadstr.

Henrik Stibel

Corso, Piazzetta S. Giacomo št. 3
v Trstu.

SLADŠČIČARNA in PEKARNA

velno bogato založena z vsakovrstnimi sladšćicami.

Paste, torte, kroganci, pastici,

BISKOTERIA FINA

konfeti, fondants, čokolata, roks-drops in mnogo drugih sladšćic.

Posobno priporoča za poroke ali slavljenje zarok: kolače, elegantne svilnate omote, škatljice, podstave, napolnjene sladšćicami.

SLADKE PIJAČE:

rozoliji, špiriti, vina domača in inozemaka. Vsprejema naročbe. — Razpošilja proti poštne povzetju. Priporoča so slavnemu p. n. občinstvu za mnogobrojen obisk.

Anton Zigoj

naznanja sl. občinstvu, da je prevzel brivnico Ernesta Šverljuge v hiši g. Žitka.

Josip Pizzarello

mehanic

izvršuje vsakršne poprave šivalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare št. 4, uhod via Fontanne, vstrie hšt. 12.